

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 11. 2022, sp. zn. 4 Tdo 572/2022, ECLI:CZ:NS:2022:4.TDO.572.2022.1

Číslo: 51/2022

Právní věta:

I. Trestného činu padělání a vystavení nepravdivé lékařské zprávy, posudku a nálezu podle § 350 odst. 2 alinea 1 tr. zákoníku se dopustí pachatel, který může z titulu své funkce, odbornosti či zařazení vystavit v konkrétním řízení lékařský posudek, byť tak učiní formou aprobase (osvědčení správnosti) rozhodných podkladů vypracovaných jinou osobou, s vědomím, že obsahují informace neodpovídající realitě, a tedy aniž by sám provedl veškeré úkony potřebné pro vystavení lékařského posudku. Z hlediska naplnění znaků tohoto trestného činu není podstatné formální označení listiny jako lékařského posudku, ale její obsah a účel, pro který byla vydána.

II. Nepravdivý nebo hrubě zkreslený lékařský posudek užije ve smyslu § 350 odst. 2 alinea 2 tr. zákoníku i ten, kdo s ním fyzicky nedisponuje, je-li takový posudek vystavený v jeho zájmu a je-li s jeho vědomím a vůlí užít jako pravý v řízení před orgánem veřejné moci.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 08.11.2022

Spisová značka: 4 Tdo 572/2022

Číslo rozhodnutí: 51

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Padělání a vystavení nepravdivé lékařské zprávy, posudku a nálezu

Předpisy: § 350 odst. 2 alinea 1 tr. zákoníku
§ 350 odst. 2 alinea 2 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Dotčená rozhodnutí:

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2017, sp. zn. [8 Tdo 361/2017](#), uveřejněné pod číslem 8/2018 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 2. 2021, sp. zn. [7 Tdo 1314/2020](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 7. 2019, sp. zn. [5 Tdo 698/2019](#)

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání obviněných D. H. a F. H. proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 1. 11. 2021, sp. zn. 6 To 46/2021, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Mostě pod sp. zn. 4 T 84/2016.

I.

Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Okresního soudu v Mostě ze dne 10. 11. 2020, sp. zn. 4 T 84/2016, byli obvinění D. H. a F. H. uznáni vinnými jednak přečinem podvodu podle § 209 odst. 1, 3 tr. zákoníku a dále obviněná D. H. přečinem padělání a vystavení nepravdivé lékařské zprávy, posudku a nálezu podle § 350 odst. 1, odst. 2 alinea 1 tr. zákoníku a obviněný F. H. přečinem padělání a vystavení nepravdivé lékařské zprávy, posudku a nálezu podle § 350 odst. 1, odst. 2 alinea 2 tr. zákoníku, za jednání spočívající v tom, že obviněná D. H. jako lékařka posudkové služby Okresní správy sociálního zabezpečení v XY dne 27. 1. 2010 a 2. 11. 2010 svým podpisem stvrdila, a tak vědomě aprobovala nadhodnocené výsledky posouzení stupně závislosti svého manžela - obviněného F. H., zpracované jako výsledek posouzení stupně závislosti osoby pro účely příspěvku na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, ze dne 24. 1. 2010 a 2. 11. 2010, ačkoli si byla vědoma, že skutečný zdravotní stav jejího manžela - obviněného F. H. neodpovídá hodnocení v jí aprobovaném posudku a že tyto posudky budou použity před orgánem sociálního zabezpečení Magistrátu města XY při rozhodování o příspěvku na péči, o přiznání mimořádných výhod při rozhodování o čerpání dalších příspěvků, čímž byla způsobena České republice, Úřadu práce v XY, celková škoda ve výši 516 000 Kč na neoprávněně vyplacených dávkách. K tomu došlo tím, že

1. nejprve obviněný F. H. v rámci sociálního šetření konaného poté, kdy dne 6. 11. 2010 podal na Magistrátu města XY žádost o příspěvek na péči, před sociální pracovnící dne 12. 1. 2010 vědomě předstíral a zamlčel rozhodné skutečnosti, zastíral skutečný stav závislosti na pomoci jiné osoby pro hodnocení schopnosti zvládat některé základní potřeby a hodnocení míry soběstačnosti, takže byl hodnocen jako osoba splňující podmínky pro první stupeň závislosti, a posouzení zdravotního stavu ve smyslu ustanovení § 8 zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění, ze dne 24. 1. 2010 svým podpisem dne 27. 1. 2010 stvrdila, a tak vědomě aprobovala obviněná D. H. jako lékařka posudkové služby Okresní správy sociálního zabezpečení v XY, ačkoli si byla vědoma, že skutečný zdravotní stav jejího manžela - obviněného F. H. neodpovídá hodnocení v jí aprobovaném posudku a že tento posudek bude použit před orgánem sociálního zabezpečení Magistrátu města XY při rozhodování o příspěvku na péči, o přiznání mimořádných výhod při rozhodování o čerpání dalších příspěvků, a tento posudek byl předložen Magistrátu města XY, odboru sociálních věcí, v rámci řízení o přiznání stupně závislosti a získání příspěvku na péči, přičemž rozhodnutím ze dne 8. 2. 2010, č. j. 10137/2010/MOS, s účinností od ledna 2010 mu byl přiznán příspěvek ve výši 2 000 Kč měsíčně, který pobíral od ledna 2010 do listopadu 2010, tedy v celkové výši 22 000 Kč,

a současně dne 4. 1. 2010 obviněný F. H. podal žádost o přiznání II. stupně mimořádných výhod pro těžce zdravotně postižené občany (ZTP), přičemž na základě nadhodnoceného posudku vylákal tyto mimořádné výhody II. stupně, přiznané rozhodnutím ze dne 3. 2. 2010, č. j. MmM/00232/2010, s účinností od 4. 1. 2010;

2. následně dne 8. 9. 2010 obviněný F. H., vědom si skutečnosti, že nesplňuje podmínky pro přiznání příspěvku, podal návrh na změnu výše příspěvku na péči a shodným způsobem při

následném sociálním šetření dne 29. 9. 2010 zastíral svůj skutečný zdravotní stav a výsledek posouzení stupně závislosti osoby pro účely příspěvku na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, ze dne 2. 11. 2010, svým podpisem téhož dne stvrdila, a tak vědomě aprobovala obviněná D. H. jako lékařka posudkové služby Okresní správy sociálního zabezpečení v XY, ačkoli si byla vědoma, že skutečný zdravotní stav jejího manžela - obviněného F. H. neodpovídá hodnocení v jí aprobovaném posudku a že tento posudek bude použit před orgánem sociálního zabezpečení Magistrátu města XY při rozhodování o příspěvku na péči, o přiznání mimořádných výhod při rozhodování o čerpání dalších příspěvků, přičemž rozhodnutím ze dne 9. 11. 2010, č. j. 8992/2010/MOS, mu byl s účinností od 1. 9. 2010 zvýšen příspěvek na péči na částku 8 000 Kč měsíčně, který pobíral od září 2010 do července 2015, tedy v celkové výši 488 000 Kč;

3. dne 2. 1. 2012 obviněný F. H. podal žádost o příspěvek na mobilitu, který mu byl přiznán dne 9. 2. 2012 rozhodnutím Úřadu práce České republiky č. j. MPSV-UP/224157/12/AIS-ZDP s platností od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2015 ve výši 400 Kč měsíčně, který pobíral od ledna 2010 do října 2015 v celkové výši 23 200 Kč,

aniž oba obvinění v průběhu řízení či průběhu čerpání dávek a výhod oznámili skutečnosti rozhodné pro trvání nároku, jeho výši nebo výplatu, a to do 8 dnů od vzniku skutečností, ačkoli šlo o jejich povinnost, o které byli poučeni.

2. Za to byli oba obvinění shodně odsouzeni podle § 209 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnným trestům odnětí svobody ve výměře 2 roků, jejichž výkon jim byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 2 roků. Podle § 82 odst. 2 tr. zákoníku byla oběma obviněným současně uložena přiměřená povinnost nahradit podle svých sil škodu, kterou způsobili trestným činem. Výrokem podle § 228 odst. 1 tr. ř. jim soud zároveň uložil povinnost zaplatit společně a nerozdílně poškozené České republice, zastoupené Úřadem práce České republiky, jako náhradu škody částku 501 200 Kč.

3. Na podkladě následných odvoláních obou obviněných Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 1. 11. 2021, sp. zn. 6 To 46/2021, podle § 258 odst. 1 písm. d) tr. ř. zrušil shora citovaný rozsudek soudu prvního stupně v celém rozsahu. Za podmínek § 259 odst. 3 tr. ř. pak ve věci nově rozhodl tak, že na nezměněném skutkovém základě zopakovaném ve výroku jeho rozsudku uznal oba obviněné vinnými přečinem podvodu podle § 209 odst. 1, 3 tr. zákoníku a dále obviněnou D. H. přečinem padělání a vystavení nepravdivé lékařské zprávy, posudku a nálezu podle § 350 odst. 2 alinea 1 tr. zákoníku a obviněného F. H. přečinem padělání a vystavení nepravdivé lékařské zprávy, posudku a nálezu podle § 350 odst. 2 alinea 2 tr. zákoníku. Za tyto trestné činy byli oba obvinění odsouzeni podle § 209 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnným trestům odnětí svobody v trvání 2 roků s podmíněným odkladem jejich výkonu podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku na zkušební dobu v trvání 2 roků. Podle § 82 odst. 2 tr. zákoníku věty za středníkem jim byla též uložena přiměřená povinnost nahradit podle svých sil škodu způsobenou trestným činem. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. jim odvolací soud uložil také povinnost zaplatit jako náhradu škody poškozené České republice, zastoupené Úřadem práce České republiky, částku ve výši 501 200 Kč.

II.

Dovolání a vyjádření k nim

4. Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podali obvinění D. H. a F. H. dovolání vypracovaná formou společného podání jejich obhájcem. Oba dovolatelé v něm výslovně odkázali na ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. s tím, že napadené „rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotněprávním posouzení“.

5. Obviněná D. H. ve vztahu k vlastnímu jednání konkrétně namítla, že toliko aprobovala lékařský posudek jiné lékařky, a sice Z. Š., která zároveň nebyla kmenovou lékařkou Okresní správy sociálního zabezpečení v XY. Takový postup podle jejího mínění nemůže být stavěn na roveň samotnému vystavení posudku, jak v podstatě dovodily soudy nižších stupňů, aniž by našly relevantní právní normu, z níž by vyplývalo, co pouhá aprobace posudku vystaveného jiným lékařem vlastně po právní stránce znamená. Okresní soud si namísto toho vypomohl nepřiléhavými analogiemi, když postavení posudkové lékařky Z. Š. přirovnal například k postavení asistenta soudce a postavení soudce zde přiřkl právě dovolatelce. Asistent soudce však nemá žádnou pravomoc a soudci skutečně pouze asistuje, zatímco úkolem posudkové lékařky V. Š. bylo odpovědné posuzování stavu šetřených osob. Dovolatelka v uvedené souvislosti rovněž podotkla, že právní význam aprobace nebyl vyjasněn minimálně do 9. 9. 2013 ani uvnitř soustavy České správy sociálního zabezpečení, jak plyne ze zápisu z porady vedení úseku lékařské posudkové služby č. 8/2013 ze dne 4. 9. a ze dne 5. 9. 2013. Sama trvá na tom, že podle tehdy zavedené praxe měla aprobace posudku kmenovým lékařem okresní správy sociálního zabezpečení pouze formální roli („... aby na okresní správu sociálního zabezpečení odcházel posudek s podpisem kmenového lékaře ...“) a rozhodně neznamenal, že aprobující lékař před podpisem znovu provedl samotné posouzení zdravotního stavu žadatele o příslušné dávky či příspěvky, nebo kontroloval správnost posudku vystaveného jiným lékařem. Tím zároveň zdůvodnila, proč se sama z předmětné věci nevyloučila. To by podle svých slov učinila tehdy, kdyby měla ona sama přímo posuzovat zdravotní stav manžela, k čemuž ale nedošlo. Postupovala naopak podle ustálené praxe, což vyplývá z prokázané skutečnosti, že vyloučení z důvodu podjatosti nebylo v období let 2010 až 2015 využito žádným posudkovým lékařem Okresní správy sociálního zabezpečení v XY, a to ani v případech, kdy šlo o posuzovanou osobu jemu blízkou. Okresní soud ovšem bagatelizoval daný fakt s tím, že jde o poměrně krátkou dobu, která nic neznamenal. Současně zamítl důkazní návrh dovolatelky na provedení důkazu interním předpisem ředitelky okresní správy sociálního zabezpečení, o kterém tvrdila, že ve skutečnosti neexistoval. Neprovedení důkazu odůvodnil tím, že svědectví samotné ředitelky je dostatečně věrohodným důkazem a není důvod pokládat její tvrzení o existenci tohoto předpisu za lživé. Dovolatelka však nadále míní, že se soud neměl spokojit s tvrzením svědkyně a z údajného předpisu měl vycházet jen tehdy, pokud by jej skutečně fyzicky viděl. Obviněná nesouhlasí ani se závěrem, že by vědomě aprobovala nadhodnocené výsledky posouzení stupně závislosti svého manžela, a tím se dopustila úmyslného trestného činu podvodu. V uvedené souvislosti znovu zopakovala, že zdravotní stav spoluobviněného F. H. a jeho schopnost zvládat základní životní potřeby byly postupně posouzeny ošetřujícím lékařem, sociální pracovníci provádějící šetření v domácnosti a posudkovou lékařkou Z. Š. Nikdo z nich přitom nezpochybnil závislost obviněného F. H. na pomoci jiné fyzické osoby v I. stupni. To učinili teprve až znalci ustanovení soudem v rámci dokazování v tomto trestním řízení. K závěru o nadhodnocení stupně závislosti však zejména znalkyně dospěla jen proto, že spoluobviněný vykonával zaměstnání. Přitom nesmyslně trvala na tom, že předmětem šetření bylo právě zjišťování, zda posuzovaná osoba pracuje, ačkoli to striktně popřely všechny svědkyně spjaté s procesem přiznávání příspěvku. Dovolatelka pokládá za podstatné, že sociální pracovníce I. A. P., která prováděla šetření v roce 2010 a následně i v roce 2015, dospěla u jejího manžela vždy ke stejnému závěru, že potřebuje pomoc nebo dohled jiné osoby ve více než dvanácti ukazatelích péče o vlastní osobu, které vypočítává příloha č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. Ona sama pak vnímala jeho zdravotní stav jako špatný a jeho soběstačnost jako omezenou. Proto jí posouzení provedené lékařkou Z. Š. nepřipadalo jako rozporné se skutečností, a tudíž se nemohla dopustit úmyslného protiprávního jednání, jímž by cokoli zastírala. Obviněná žila s manželem ve společné domácnosti a sama vnímala, že reálně potřebuje její pomoc a dohled při zvládání řady úkonů běžného života. To, že pracoval, pokládá z hlediska právního posouzení věci za irelevantní, neboť nárok na příspěvek na péči mají podle citované vyhlášky právě i zaměstnané osoby.

6. Obviněný F. H. se v dovolání vymezil proti závěru soudů, že v řízeních o přiznání příspěvku na péči a jeho zvýšení a o přiznání druhého stupně mimořádných výhod vědomě užil hrubě zkresleného

posudku. Zdůraznil, že takový posudek nikdy fyzicky nedržel, nedisponoval s ním, a nemohl jej tedy ani předložit příslušnému orgánu. Navíc nebyl seznámen s jeho obsahem, takže vůbec nemohl vědět, že je padělaný. Soudy nesprávně kvalifikovaly jeho jednání podle § 350 odst. 2 alinea 2 tr. zákoníku, pokud pod slova „kdo užije“ zahrnuly proces vzniku a nakládání se zprávou, posudkem nebo nálezem, k němuž dochází jen v rámci řízení uvnitř příslušného orgánu nebo mezi příslušnými orgány. Dovolatel negoval rovněž závěr, podle něž vědomě předstíral či zamlčel nebo zastíral svůj skutečný zdravotní stav. Trvá na tom, že žádné takové jeho počínání nebylo v řízení prokázáno. Jedinou osobou, kterou mohl oklamat, byla sociální pracovnice I. A. P. Ta ho navštívila doma, při šetření postupovala v souladu s pravidly pro hodnocení schopnosti zvládat úkony péče o vlastní osobu a úkony soběstačnosti podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. a on jí odpověděl na všechny dotazy pravdivě. Nijak ji neuvedl v omyl a stejně tak jí nezamlčel ani žádnou podstatnou skutečnost.

7. Oba obvinění závěrem společně namítli, že v řízení nebyla prokázána jejich vzájemná předchozí domluva a součinnost. Soudy se po jejich výtce snažily uměle vytvořit dojem, že obviněný F. H. věděl o posudku Z. Š. a o jeho aprobaci spoluobviněnou D. H. a následně tento posudek i aktivně využíval. To však není pravda. Obviněný nic nevěděl o průběhu řízení a o osudu jeho žádostí a návrhů. Stejně tak dovolatelé odmítli závěr soudů, že v průběhu čerpání dávek a výhod neoznámili skutečnosti rozhodné pro trvání nároku. I kdyby bylo připuštěno, že na počátku byl zdravotní stav obviněného F. H. posouzen chybně, ovšem nikoli jejich úmyslným zaviněním, chybí zde jakýkoli důkaz o tom, že v průběhu čerpání dávek opravdu došlo k jeho změně, a oni tak byli povinni cokoli oznamovat.

8. Z výše rekapitulovaných důvodů dovolatelé shodně navrhli, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem a aby je zprostil podané obžaloby z důvodu uvedeného v § 226 písm. a) tr. ř.

9. K podaným dovoláním se písemně vyjádřil státní zástupce činný u Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupce“), který úvodem konstatoval, že obvinění v něm v zásadě pouze opakují svou obhajobu uplatňovanou v řízení před soudy obou stupňů. Ty se přitom s jejich námitkami vypořádaly věcně správně. Jestliže se obviněná D. H. hájila tím, že sama nezpracovávala posudek na zdravotní stav svého manžela, nemá podle státního zástupce tento argument z hlediska užité právní kvalifikace žádné opodstatnění. V uvedené souvislosti podotkl, že je „starobylym úskokem“ úředníků, že první z nich zprávu „jen“ vypracuje a druhý ji „jen“ podepíše a oba tak činí v naději, že se tím zbaví své případné odpovědnosti za obsah dokumentu. Té se ovšem může zbavit jen ten, kdo nevěděl o nepravdivosti jeho obsahu, což je v dané věci případ svědkyně Z. Š. jakožto zpracovatelky posudku, a nikoli dovolatelky D. H. jakožto jeho aprobantky. Za nepřiléhavý označil státní zástupce i argument spoluobviněného F. H., že nemohl naplnit znak „užití“ nepravdivé lékařské zprávy, posudku nebo nálezu v řízení před orgánem veřejné moci, jestliže příslušnou listinou sám nikdy nedisponoval ani ji osobně nepředložil správnímu orgánu. V dané souvislosti odkázal na výklad zmíněného znaku v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2017, sp. zn. [8 Tdo 361/2017](#), v němž jiný dovolací senát v obdobné věci vyslovil právní názor, že zákon zásadně nevyžaduje, aby pachatel trestného činu podle § 350 odst. 1 alinea 2 tr. zákoníku předložil padělaný lékařský posudek osobně, tj. užil padělaný lékařský posudek jako pravý, ale postačí, že jej užije prostřednictvím jiné osoby, kterou za tímto účelem vybaví posudkem. Pokud tedy v nynější trestní věci vyložil odvolací soud pojem „užil“ u obviněného tak, že u pachatele postačuje vědomé využití existence daného dokladu, postupoval v souladu s citovaným rozhodnutím. I pro posouzení skutku obviněného je zde rozhodné, že nepravdivá zpráva byla s jeho vědomím založena mezi doklady, které měly být posléze předloženy správnímu orgánu pro potřeby příslušného řízení. Nebylo přitom zapotřebí, aby ji dovolatel předkládal sám. Pokud jde o námitku obviněné D. H., že okresní soud zamítl její návrh na provedení důkazu interním předpisem ředitelky okresní správy sociálního zabezpečení, o němž současně tvrdila, že neexistoval, odvolací soud k ní podle státního zástupce

přiléhavě podotkl, že obviněná neměla působit ve věci svého manžela přinejmenším z etických důvodů. Hledání požadované interní normy bylo zároveň nadbytečné i proto, že vyloučení dovolatelky z posuzování zdravotního stavu spoluobviněného vyplývalo přímo z ustanovení § 14 odst. 1 správního řádu, a k opomenutí žádného důkazu tedy v předložené trestní věci nedošlo. Ostatní námitky obviněných již podle státního zástupce fakticky směřovaly do procesu hodnocení důkazů a jako takové neodpovídaly žádnému ze zákonných dovolacích důvodů. Závěrem tedy státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud odmítl podaná dovolání v neveřejném zasedání podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněná.

10. Na vyjádření státního zástupce reagovali dovolatelé replikou, v jejímž úvodu „opravili písarskou chybu“ spočívající v nepřesném odkazu na uplatněný dovolací důvod s tím, že namísto důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. uplatňují důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. K vlastnímu textu vyjádření úvodem podotkli, že státní zástupce nijak nevyvrátil jejich zásadní námitku týkající se právního charakteru a probace posudku, když pouze odkázal na vadné stanovisko odvolacího soudu. Dále se ohradili proti poznámce o „starobylém úskoku úředníků“, která by podle nich měla opodstatnění jen tehdy, pokud by bylo prokázáno, že skutečně šlo o úskok. V uvedené souvislosti pak zdůraznili, že ani orgány činné v trestním řízení nedospěly k závěru, že by se s nimi posudková lékařka Z. Š. jakkoli podílela na přiznání výhod pro obviněného F. H. Přitom to byla právě ona, kdo posuzoval jeho zdravotní stav. Nešlo tedy o žádný úskok, jak zkratkovitě dovodil státní zástupce. Za nepřiléhavý považují dovolatelé i jeho odkaz na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2017, sp. zn. [8 Tdo 361/2017](#), které má údajně obsahovat právní závěry uplatnitelné i na nyní posuzovanou věc ve vztahu k námitce obviněného F. H., že svým jednáním nenaplnil obligatorní znak přečinu padělaní a vystavení nepravdivé lékařské zprávy, posudku a nálezu podle § 350 odst. 2 alinea 2 tr. zákoníku spočívající v „užití“ některého z vyjmenovaných dokumentů. Dovolatelé připomněli, že ve věci řešené výše citovaným rozhodnutím pachatel osobně disponoval padělanou lékařskou zprávou a pouze se obhájoval tím, že ji nepředložil příslušnému úřadu, ale „jen“ provozovateli autoškoly, který ji následně odevzdal úřadu. V tom spočívá zásadní rozdíl oproti nynější věci, neboť obviněný F. H. nikdy neměl v ruce lékařský posudek a neměl ani informace o jeho vzniku a zpracování. V závěru pak dovolatelé vyjádřili svůj nesouhlas s názorem krajského soudu, s nímž se ztotožnil i státní zástupce, že obviněná neměla působit ve věci svého manžela přinejmenším z etických důvodů, a připomněli, že jde o jejich trestní, nikoliv etickou odpovědnost. V této souvislosti tedy trvají na svém názoru, že odvolací soud měl provést důkaz interním předpisem, jehož neexistenci obvinění namítají, a nespokojit se s odkazem na výpověď svědkyně a s poukazy na etické provinění.

III.

Přípustnost a důvodnost dovolání

11. Obvinění D. H. a F. H. jsou podle § 265d odst. 1 písm. c) tr. ř. osobami oprávněnými k podání dovolání pro nesprávnost výroků rozhodnutí soudu, které se jich bezprostředně dotýkají. Jejich dovolání byla podána v zákonné dvouměsíční dovolací lhůtě (§ 265e odst. 1 tr. ř.) a prostřednictvím obhájce (§ 265d odst. 2 věta první tr. ř.) a současně splňovala formální a obsahové náležitosti předpokládané v ustanovení § 265f odst. 1 tr. ř. Jejich přípustnost je dána podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. ř., neboť směřují proti pravomocnému rozhodnutí soudu druhého stupně ve věci samé, jímž byli obvinění uznáni vinnými a zároveň jim byly uloženy tresty.

12. Protože dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v § 265b tr. ř., bylo dále zapotřebí zkoumat, zda konkrétní námitky, o které je obvinění opřeli, lze podřadit pod dovolací důvod, na který odkázali. Toto zjištění mělo zásadní význam z hlediska splnění podmínek pro provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem (§ 265i odst. 1, 3 tr. ř.).

13. Nejvyšší soud na tomto místě připomíná, že trestní řád byl novelizován zákonem č. 220/2021 Sb., a to mimo jiné v tom směru, že s účinností od 1. 1. 2022 došlo ke změnám v systematice ustanovení §

265b tr. ř. Obviněnými uplatněný hmotněprávní důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., ve znění účinném do 31. 12. 2021, je nyní nově zařazen v § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. Změnu této právní úpravy nakonec zaznamenala i obhajoba, jak je patrné z „opravy písařské chyby“ v její replice k vyjádření státního zástupce.

14. Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., ve znění účinném od 1. 1. 2022 [dříve § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.], je tedy dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Uvedenou formulací zákon vyjadřuje, že citovaný dovolací důvod je určen k nápravě právních vad rozhodnutí ve věci samé, pokud tyto vady spočívají v právním posouzení skutku nebo jiných skutečností podle norem hmotného práva. S poukazem na něj se naopak nelze domáhat přezkumu skutkových zjištění, na nichž je napadené rozhodnutí založeno. Zjištěný skutkový stav věci, kterým je dovolací soud vázán, je zde při rozhodování o dovolání hodnocen pouze z toho hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly správně právně posouzeny, tj. zda jsou právně kvalifikovány v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva. To znamená, že dovolací soud musí vycházet ze skutkového stavu tak, jak byl zjištěn v průběhu trestního řízení a jak je vyjádřen především ve výroku odsuzujícího rozsudku a rozveden v jeho odůvodnění, a je povinen zjistit, zda je právní posouzení skutku v souladu s vyjádřením způsobu jednání v příslušné skutkové podstatě trestného činu s ohledem na zjištěný skutkový stav.

15. Nejvyšší soud pokládá za nutné na tomto místě připomenout, že zákonem č. 220/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, byl rozšířen okruh dovolacích důvodů. Nově konstituovaný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. opravňuje Nejvyšší soud zasáhnout do skutkových zjištění učiněných soudy za předpokladu, že tato rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy. Zmíněný dovolací důvod tedy nově vyjadřuje závažné procesní vady, jež v konečném důsledku zakládají neústavnost pravomocného rozhodnutí. Mezi taková flagrantní pochybení spadají zejména případy opomenutých důkazů, dále důkazů získaných a posléze i použitých v rozporu s procesními předpisy a konečně případy svévolného hodnocení důkazů, provedeného bez jakéhokoliv akceptovatelného racionálního logického základu, jež má za následek existenci tzv. extrémního rozporu mezi skutkovým stavem věci v podobě dovozované soudy a provedenými důkazy. Předpokladem relevantního uplatnění daného dovolacího důvodu je však zároveň zjištění, že tvrzené vady řízení skutečně měly nebo alespoň mohly mít podstatný význam pro skutkové závěry soudů, a tím i pro konečné hmotněprávní posouzení stíhaného jednání.

16. Obvinění ve svých dovoláních výslovně neoznačili tento dovolací důvod, ačkoliv část jejich námitek je evidentně skutkového charakteru. Označení konkrétního dovolacího důvodu včetně jeho zákonného ustanovení je však jednou ze základních náležitostí dovolání podle §265f tr. ř., neboť předurčuje rozsah přezkumné činnosti Nejvyššího soudu. V případě, kdy obvinění vymezili mantinely dovolacího řízení toliko požadavkem na přezkum hmotněprávních vad podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., není Nejvyšší soud oprávněn svoji působnost svévolně rozšiřovat o další dovolací důvody, a tudíž se k takovým námitkám nepřihlíží. Maje na paměti práva obviněných, zejména pak právo na řádné odůvodnění rozhodnutí, která se jejich osob týkají, Nejvyšší soud učinil krátký komentář i k těmto (skutkovým) námitkám.

17. Jednotlivými námitkami se Nejvyšší soud zabýval postupně a systematicky tak, jak byly strukturovány podle podaných dovolání.

18. Prvním okruhem námitek jsou námitky obviněné D. H., a to vůči nesprávnému posouzení a probace lékařského posudku, dále neprovedení důkazu interním předpisem okresní správy

sociálního zabezpečení a dále se vymezila vůči závěru, že věděla o nadhodnocení stupně závislosti svého manžela F. H.

19. Obviněná vyjádřila nesouhlas s právním posouzením jí učiněné aprobace lékařského posudku vystaveného lékařkou Z. Š. jako jednání podřaditelného pod pojem „vystaví nepravdivou nebo hrubě zkreslenou lékařskou zprávu, posudek nebo nález“ podle § 350 odst. 2 tr. zákoníku. Nejvyšší soud konstatuje, že jde o námitku, s níž se již vypořádal krajský soud v napadeném rozhodnutí, s jehož závěry se lze plně ztotožnit, a v podrobnostech na ně proto odkazuje. Nejvyšší soud připomíná, že cílem, kterého chtěl zákonodárce při formulaci dané skutkové podstaty trestného činu padělání a vystavení nepravdivé lékařské zprávy, posudku a nálezu dosáhnout, a tedy objektem tohoto trestného činu, je zcela zřejmě ochrana autority zpráv posudků a nálezů sloužících jako podklad pro zjištění skutkového stavu v řízení před orgány sociálního zabezpečení, jinými orgány veřejné moci, včetně řízení před soudy. Právě i objekt spáchaného trestného činu je třeba mít na zřeteli při posuzování jednání obviněné v tomto konkrétním případě a obecně při posuzování jednání lékaře jako speciálního subjektu trestného činu podle § 350 tr. zákoníku. Pouhé odlišné označení listiny či právního jednání neznamená, že dané právní jednání obsahově nenaplnuje kvality předpokládané daným ustanovením právě s ohledem na zájem chráněný příslušnou normou. Konkrétně řečeno skutečnost, že listina není označena jako lékařský posudek, neznamená, že obsahově nenaplnuje totožné požadavky, a jeho autentičnost je tak chráněna normami trestního práva. V daném případě je namítáno, že šlo o pouhou aprobaci, což - i kdyby tomu tak skutečně bylo - není vadou právního posouzení. Na tomto místě Nejvyšší soud považuje za vhodné připomenout, že pro naplnění zmíněné skutkové podstaty není rozhodující ani přesné rozlišení pojmů posudek, zpráva a nález, ale účel, pro který se zpráva, posudek či nález podávají (k tomu viz ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 3267). Pojem „aprobace“ se překládá jako schválení či osvědčení. Již z pouhého významu tohoto slova je tedy patrné, že nejde o formální úkon v podobě připojení podpisu, ale osvědčení obsahu listiny a její správnosti, tedy úkon, kterým na sebe aprobující osoba přebírá odpovědnost za takto osvědčenou správnost. Pro posouzení trestní odpovědnosti obviněné je nepodstatné, zda provedla veškeré úkony pro vypracování posudku sama, či prostřednictvím jiného lékaře, když to byla právě ona, kdo byl z titulu své funkce, odbornosti a zařazení v dané věci způsobilý vydat lékařský posudek. Trestní odpovědnosti ji tedy nezabavuje ani skutečnost, že základní lékařské posouzení učinila lékařka Z. Š. Z něj vyplývající zjištění pak obviněná podle svých slov aprobovala, tedy osvědčila jeho správnost, přičemž z jí vyhotovených listin je patrné, že se seznámila s jejich obsahem, sama z nich čerpala, katalogizovala je v rámci dokumentu „Výsledek posouzení stupně závislosti osoby“ a kvalifikovala je podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Posouzení lékařkou Z. Š. tak je nutno chápat jako jeden z podkladů - byť shrnující veškeré ostatní podklady a naplňující zákonné požadavky posouzení s výjimkou oprávněného subjektu - posudkového lékaře okresní správy sociálního zabezpečení - pro posudek v konkrétním případě označený jako „Výsledek posouzení stupně závislosti osoby“ ve smyslu § 25 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Nelze tudíž přisvědčit tomu, že by obviněná pouze opatřila záznam o posouzení vypracovaný lékařkou Z. Š. razítkem, jak se snaží navodit, ale sama jej vytvořila, závěry kvalifikovala podle stupně závislosti, a to vše s vědomím toho, že jde o zkreslené informace neodpovídající realitě (jak bude uvedeno níže), na jejichž základě bude posuzovanému uznán nárok na příspěvek na péči. Soud prvního stupně i odvolací soud tedy listiny vyhotovené obviněnou a označené jako „Výsledek posouzení stupně závislosti osoby“ zcela správně kvalifikovaly jako jeden ze znaků dané skutkové podstaty (lékařský posudek), a námitku obviněné je tak třeba odmítnout jako zjevně nepodstatnou. V ostatních detailech pak Nejvyšší soud odkazuje na již uvedené odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu. Znak skutkové podstaty spočívající ve vystavení hrubě zkresleného posudku o zdravotním stavu jiné osoby byl tedy jednáním obviněné v daném případě beze zbytku a jakýchkoliv pochybností naplněn.

20. Se shora uvedeným naplněním znaku skutkové podstaty souvisí i druhá námitka obviněné stran nadhodnocení posouzení stupně závislosti obviněného F. H. Obviněná trvala na tom, že schopnost zvládat základní životní potřeby (respektive neschopnost) byla posouzena ošetřujícím lékařem, sociální pracovníci a posudkovou lékařkou Z. Š. a nadhodnocení konstatovali až znalci ustanovení v trestním řízení. V této souvislosti zdůraznila, že soběstačnost obviněného byla shledána pouze na základě toho, že vykonával zaměstnání, což však nebylo v rozporu s tím, že obviněný pobíral příspěvek na péči. Současně obviněná poukázala na skutečnost, že zaměstnání jejího manžela nebylo předmětem šetření a posuzování stavu nebylo podle rejstříku ukazatelů v době rozhodování tak jednoduché, jak vyplývá z nyní vypracovaných posudků. Takto formulované námitky jsou však ve své podstatě námitkami skutkovými, a tedy nenaplňujícími dovolací důvod uplatněný obviněnou. Nejvyšší soud přesto pokládá za potřebné zmínit, že s takto vznesenými výhradami se již dostatečně vypořádal odvolací soud a před ním i soud prvního stupně. K jejich závěrům nelze vznést jakékoli zásadní výtky. Pouze na dokreslení je vhodné konstatovat, že to byla obviněná, kdo měl posoudit, zda a v jaké míře zvládá obviněný základní úkony sebez péče a soběstačnosti. Odvolávání se na posouzení lékařem a sociální pracovníci je zcela nepřipadné, stejně tak námitka, že pracovní zařazení nebylo předmětem zkoumání. Nejvyšší soud není povolán k tomu, aby zkoumal či komentoval, kdo a jakým způsobem byl povinen tyto informace případně zjistit. Avšak obviněná jako manželka posuzované osoby věděla o tom, že je její manžel zaměstnán a na jaké pozici. Nelze se tedy odvolávat na to, že v průběhu řízení nebylo zkoumáno jeho pracovní zařazení, když jí, jakožto osobě nadané pravomocí posoudit stupeň závislosti osoby a současně blízké osobě obviněného, byla tato skutečnost známa, a přesto ji ve svých závěrech nikterak nereflektovala. Vedle přinejmenším zavádějících a nadhodnocených informací, které poskytl obviněný při sociálním šetření, bylo toto pochybení a vědomé nezohlednění zaměstnání posuzovaného jednou ze skutečností vedoucích k hrubému zkreslení lékařské zprávy, tak jak je obviněné kladeno za vinu. Nelze tedy přisvědčit tomu, že obviněná nevěděla o nadhodnocení problematičnosti zdravotního stavu svého manžela, když se na tom svým jednáním sama podílela. S touto námitkou se konečně dostatečně vypořádaly soudy nižších stupňů ve svých rozhodnutích.

21. Nejvyšší soud se dále zabýval námitkou neprovedení důkazu interním předpisem ředitelky okresní správy sociálního zabezpečení. Taková námitka má být formálně podřazena pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., jak je uvedeno shora, a tudíž jde o námitku uplatněnou mimo zvolený dovolací důvod. Nejvyšší soud, aniž by chtěl jakkoliv rozšířit dovoláním vymezené mantinely přezkumu, připomíná, že dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. založí přezkum namítaných skutečností toliko v případě, že nebyly nedůvodně provedeny podstatné důkazy. Námitka obviněné však zjevně nesplňuje takový parametr. Zjištění ohledně existence, respektive jí tvrzené neexistence, interního předpisu nemohlo nic zásadního změnit na rozhodných skutkových zjištěních. V této souvislosti lze dát za pravdu státnímu zástupci, že bylo povinností obviněné vyloučit se z daného posuzování na základě ustanovení § 14 odst. 1 správního řádu. Vedle neoddiskutovatelné etické povinnosti je zde založena i zákonná povinnost, kterou ani existence, respektive neexistence interního předpisu nemůže nijak zvrátit.

22. Obviněný F. H. namítl, že nebylo prokázáno, že by vědomě předstíral či zamlčel rozhodné skutečnosti, respektive není zřejmé, že by se dopustil jakéhokoliv klamání. V tomto kontextu opětovně připomíná, že jediné, kdy se mohl dopustit jakéhokoliv zkreslení, je v kontaktu se sociální pracovníci, avšak v rozhodnutí soudu není uvedena jediná skutečnost, v níž by sociální pracovníci oklamal. Nejvyšší soud konstatuje, že jde o skutkovou námitku, jejímž prostřednictvím obviněný zpochybňuje skutkové závěry nižších soudů. Již ze skutkové věty rozsudků je patrné, že obviněnému je kladeno za vinu vědomé předstírání a zamlčení rozhodných skutečností a zastírání skutečného stavu závislosti na pomoci jiné osoby. Soudy vzaly toto klamavé jednání za prokázané na základě důkazů provedených svědeckými výpověďmi a znaleckými posudky. Obviněný se tedy domáhá jiného hodnocení provedených důkazů, což však Nejvyššímu soudu nepřísluší, neboť v dovolacím řízení je

možnost provádění, a tím i hodnocení důkazů značně omezena (viz § 265r odst. 7 tr. ř.). S prováděním a hodnocením důkazů je spojena zásada bezprostřednosti a ústnosti (§ 2 odst. 11 tr. ř.), což je doménou soudu prvního stupně a v omezeném rozsahu odvolacího soudu, nikoli ale soudu dovolacího. Tato námitka tudíž nebyla způsobilá založit dovolací přezkum s ohledem na uplatněný důvod dovolání. I kdyby však byla vznesena s poukazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., šlo by o pouhou polemiku s hodnocením důkazů ze strany soudů nižších stupňů, což samo o sobě nemůže založit dovolací přezkum.

23. Dalším okruhem námitek obviněného F. H. byly výtky vůči - podle jeho názoru - nesprávné právní kvalifikaci, pokud jde o užití hrubě zkresleného lékařského posudku. Svoji argumentaci zakládá především na skutečnosti, že celé řízení o přiznání příspěvku na péči je konstruováno tak, že žadatel není vůbec seznámen s lékařským posudkem, nedostane jej takřkajíc do rukou, a je proto vyloučeno, aby jej užil. Obviněný poukazuje na skutečnost, že i zákon rozlišuje mezi pojmy „aby jej bylo užito“ (§ 350 odst. 2 alinea 1 tr. zákoníku) a „kdo užije“ (§ 350 odst. 2 alinea 2 tr. zákoníku). Výtkám obviněného však nelze přisvědčit. Ze skutkových zjištění vyplynulo, že obviněnému byl znám postup orgánů správy sociálního zabezpečení i nutnost vypracovat lékařský posudek svědčící o jeho zdravotním stavu a o jeho schopnostech soběstačnosti a sebezpečí. Sám obviněný vytvořil veškeré předpoklady, aby nepravdivý lékařský posudek vůbec vznikl a byl následně užit v jeho prospěch, s čímž byl obviněný seznámen (naplnění intelektuální složky úmyslu) a právě k tomuto cíli směřoval (volní složka úmyslu). Za tímto účelem jednali ve vzájemné součinnosti s manželkou - obviněnou D. H., která vystavila hrubě zkreslený lékařský posudek. Skutečnost, že obviněný fyzicky neobdržel tento posudek, jej nikterak nezbavuje trestní odpovědnosti. Úmyslem obou obviněných bylo, aby vznikl lékařský posudek neodpovídající realitě, na jehož základě bude obviněnému přiznán příspěvek na péči a mobilitu, a tento byl použit jako pravý a pravdivý. S touto námitkou, kterou obviněný vznesl již v rámci obhajoby před odvolacím soudem, se krajský soud vypořádal v odůvodnění svého rozsudku. Nejvyšší soud se ztotožňuje s názorem krajského soudu a jím uvedené pouze doplňuje ve vztahu k formulaci této námítky v dovolání. Skutečnost, že i zákonodárce rozlišuje v rámci skutkových podstat uvedených v § 350 odst. 2 tr. zákoníku mezi činným a trpným rodem slovesa „užít“ je dána výlučně speciálním subjektem skutkové podstaty v alinea 1 tohoto ustanovení. Nejvyšší soud připomíná, že při výkladu zákonných ustanovení se nelze omezit toliko na výklad slovní, natož pak pouze jednoho slova interpretované skutkové podstaty, ale je třeba vzít v úvahu kromě významu jednotlivých slov i konstrukci a účel vykládané normy. V daném případě tedy nelze odhlédnout od skutečnosti, že účelem ustanovení § 350 tr. zákoníku je ochrana autority, důvěryhodnosti a spolehlivosti lékařských zpráv. Konstrukce této skutkové podstaty pak postihuje různé způsoby jednání, jež narušují tento veřejný zájem, a vytváří tak celkem čtyři skutkové podstaty tohoto trestného činu, přičemž § 350 odst. 2 tr. zákoníku obsahuje dvě skutkové podstaty týkající se nepravdivého a hrubě zkresleného lékařského posudku. Skutkovou podstatu podle § 350 odst. 2 alinea 1 tr. zákoníku může svým jednáním naplnit pouze speciální subjekt - lékař nebo jiná zdravotnický způsobilá osoba. Ta však současně nemusí být osobou, která zprávu, posudek či nález i užije, a pro trestnost takového jednání je to s ohledem na účel dané normy i nepodstatné. Proto je v tomto případě užito trpného rodu slovesa užít, tj. „aby jej bylo užito“. Naopak skutková podstata obsažená v § 350 odst. 2 alinea 2 tr. zákoníku již počítá s obecným subjektem, tedy kýmkoliv. Trestnost užití posudku nebo nálezu neodpovídajícího realitě vychází opět ze zájmu na ochraně důvěryhodnosti lékařských zpráv. Jinak řečeno i osoba, která sice sama posudek, zprávu či nález nevyhotovila, ale i přes vědomost o tom, že jde o nepravdivý či hrubě zkreslený posudek či lékařskou zprávu, je užije, se dopouští zásahu do účelu sledovaného touto normou. Pouhá skutečnost, že s nimi subjekt tohoto trestného činu fyzicky nedisponoval, nehraje ve světle výše uvedeného výkladu podstatnou roli. V nyní posuzované věci to byl obviněný F. H., v jehož zájmu byl hrubě zkreslený lékařský posudek vystaven, a v jeho prospěch a s jeho vědomím i vůlí (obviněný potřeboval takové lékařské závěry a chtěl je k zajištění svého cíle) byl užit jako pravý a pravdivý. Ze skutkových zjištění soudů vyplynulo, že oba obvinění měli v úmyslu vytvořit hrubě zkreslený lékařský posudek, který

bude užit jako pravý a pravdivý pro přiznání sociálních dávek. Pouhá skutečnost, že doručení takového posudku k samotnému rozhodnutí zajišťuje orgán sociálního zabezpečení, nemůže ospravedlnit jednání obviněného (obviněných). Ke stejnému závěru vede použití důkazu opakem - v případě, kdyby byl výklad slova „užít“ zúžen toliko na faktickou fyzickou dispozici s lékařským posudkem, došlo by pak k absurdní situaci, že trestnost jednání by závisela toliko na nastavení procesního postupu orgánu sociální správy. V souvislosti se shora uvedeným tedy Nejvyšší soud uzavírá, že právní posouzení jednání obviněného kvalifikované soudem prvního stupně tak, že „užil v řízení před orgánem sociálního zabezpečení hrubě zkreslený posudek“, je správné, jelikož bylo prokázáno, že obviněný od počátku jednal s vědomím a záměrem, že takovýto lékařský posudek bude použit jako pravdivý a objektivní, v důsledku čehož následně dosáhne čerpání výhod v řízení před orgánem sociálního zabezpečení, tedy v konečném výsledku svého finančního obohacení. Rovněž uvedená námitka obviněného byla shledána Nejvyšším soudem jako zjevně neopodstatněná.

24. Společně pak oba obvinění vytkli nedostatečné prokázání jednání po vzájemné domluvě a v součinnosti. Nutno konstatovat, že opět jde o námitku, jejímž prostřednictvím mají být zpochybněna skutková zjištění soudů, tedy o námitku nezpůsobitou založit oprávnění Nejvyššího soudu k přezkumu. Z tohoto důvodu se Nejvyšší soud omezí na krátký komentář. Vzájemná součinnost jakožto abstraktní pojem vyplývá z celého skutkového děje, jednání obviněných a jeho vzájemného kontextu, z hodnocení dílčích důkazů jednotlivě a ve vzájemných souvislostech, tak jak bylo učiněno v rámci předcházejícího řízení. Jde o souběžnou činnost dvou a více osob směřující k naplnění společného cíle. Podmínkou této součinnosti nemusí být konkrétní dohoda, ale faktická činnost. Právě z tohoto důvodu je možno dospět k závěru o vzájemné součinnosti toliko na základě komplexního hodnocení skutkového děje. Avšak argumentace obviněných je založena na selektivním posouzení jejich dílčích kroků bez objektivního hodnocení ve vzájemných souvislostech. Dovolatelé přísně oddělují jednání obviněného F. H., který zkreslil a nadhodnotil svůj zdravotní stav a omezení a současně nesdělil v rámci prováděného šetření veškeré okolnosti týkající se schopnosti o sebe pečovat a o své soběstačnosti, od jednání obviněné D. H. (manželky obviněného F. H.), která i přes veškerou znalost skutečného stavu věci ohledně svého manžela a své profesionální znalosti potvrdila tyto informace. Tato jednání nebyla činěna odděleně, jak se snaží vykreslit obsah dovolání. Z celého dokazování vyplývá, že jednotlivé kroky obviněných byly činěny koordinovaně (ve vzájemné součinnosti), tak aby bylo dosaženo cíle (neoprávněného přiznání příspěvku na péči a mobilitu). Soud prvního stupně i odvolací soud odůvodnily svá zjištění dostatečně přesvědčivě v souladu se zásadami dokazování podle § 2 odst. 5 a 6 tr. ř. Závěry obou soudů jsou ve světle provedeného dokazování logicky správné a konzistentní, a nelze jim tak nic vytknout.

25. Námitka, kterou se obvinění ohrazují vůči připomenutí jejich povinnosti oznámit skutečnosti rozhodné pro trvání nároku, vychází z vlastních skutkových závěrů o nevědomosti obviněných a z polemiky o skutečném zdravotním stavu a s tím souvisejících schopnostech obviněného F. H., a jako taková nenaplňuje žádný dovolací důvod.

26. Nejvyšší soud tedy závěrem konstatuje, že nebylo důvodné vyhovět dovoláním obviněných, když jimi vznesené námitky z větší části nekorespondovaly s uplatněným dovolacím důvodem podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. a ve zbývajících částech pak byly posouzeny jako zjevně neopodstatněné. Nejvyšší soud proto v konečném výsledku odmítl dovolání obviněných D. H. a F. H. podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. To učinil za splnění podmínek podle § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání.